

Bu testte 75 soru vardır.

1. "Eski Türkçedeki -lıg/-lig eki günümüz Türkçesinde -lı/-li biçimine dönüşmüştür."

Yukarıdaki bilgiden hareketle, "giyimli" kelimesinin Eski Türkçedeki yazılışı aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Geyimlik B) Giyimlig
C) Kedimlig D) Kiyimlig
E) Keyimlilig

2. Aşağıdaki dil - aile eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Rumence - Hint-Avrupa
B) İbranice - Hami-Sami
C) Samoyedçe - Ural
D) Farsça - Hint-Avrupa
E) Japonca - Çin-Tibet

3. Türk dili ve lehçe tasniflerinde Altayca dilleri bakımından ayrı bir özellik gösterdiği düşünülen Kıpçak grubu lehçesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tatarca B) Kazakça
C) Özbekçe D) Kırgızca
E) Kara Kalpakça

4. Türk dil ve lehçeleri için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Özbekçe ve Yeni Uygurca zamir n'sinin kullanılması bakımından Çağataycaya benzer.
B) Çağatayca, Bol- fiilinin kullanımı bakımından Türkmençeye benzer.
C) Halaçcadaki yönelme eki Eski Türkçedeki gibi +ka'dır.
D) Sarı Uygurcada sayı gösterimi Eski Türkçedekine benzer.
E) Yakutçada ilgi eki Eski Türkçedeki gibidir.

5. Eski Türkçede kullanılan "Sub içürmeske sūt ber." atasözünün anlamı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Sana kötülük yapana sen iyilikle cevap ver.
B) Sana bir adım gelene sen koşarak git.
C) Sana yapılan iyiliği veya kötülüğü asla unutma.
D) Kötü insanlara hayatında yer verme.
E) Sana saygı göstermeyene sen de saygı gösterme.

6. Harezmi Türkçesiyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eski Türkçedeki söz içi ve sonu /d/ sesleri düzenli olarak /y/ olur.
B) Eski Türkçedeki şart eki -sAr, iyelik kökenli eklerle çekimlenir.
C) En eski ürünü olarak *Mukaddimetü'l-Edeb* gösterilir.
D) Zamir n'sinin yer yer kullanılmadığı görülür.
E) -A turur biçiminde bir şimdiki zaman çekimi vardır.

7. Aşağıdaki sözlerden hangisi "kekeleme, dil ucu illeti, dil düğümlenmesi" anlamlarında kullanılan bir hastalık adıdır?

- A) Ukde-i derûn B) Lehçe-i lisan
C) Ukde-i lisan D) Endişe-i dil
E) Talim-i lisan

8. "Tarih-i Cihangûşa" adlı eserin yazarı olan ve aynı zamanda Orhun Yazıtları hakkında bilgi veren Arap tarihçisi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Cüveynî B) Agop Dilaçar
C) Fehim-i Kadim D) Ruhsatî
E) Zihnî

9. Aşağıdaki seçeneklerde verilen kelimelerden hangisi Türk dilinin tarihî metinlerinde "eş, hanım" anlamında kullanılan bir sözcüktür?

- A) Evli B) Eblig C) Evcil
D) Evci E) Evdeş

10. Boyum şehriñe köñlüm erdi sultân

Cânım andın kabûl kıldı bu fermân

Metinle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 3 adet birinci kişi iyelik eki kullanılmıştır.
B) Ayrılma durumu için +dın kullanılır.
C) Cevherî fil kullanılmıştır.
D) Eski Anadolu Türkçesi metni olamaz.
E) "bu ferman" nesne görevindedir.

11. Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde, geçmişten bugüne büyük ünlü uyumuna uymayan bir ek vardır?

- A) Ermişse B) Taşlıca
C) Yürürken D) Aydınlıkta
E) Sonsuzluğun

12. Aşağıdaki seçeneklerde belirtilenlerden hangisi, Eski Anadolu Türkçesindeki yuvarlaklaşma olayının sebeplerinden biridir?

- A) Eski Türkçeden Batı Türkçesine geçişte bazı kelime ve eklerdeki "-g" ünsüzünün erimesi
B) Eski Anadolu Türkçesinin Eski Türkçeden daha farklı bir şekil çizgisi izlemesi
C) Eski Anadolu Türkçesi dönemi şair ve yazarlarının dili kullanmadaki tutumlarının ortaya çıkardığı sonuç
D) Türkçenin söz dizimi özelliklerinin yuvarlaklaşmaya etkisi
E) Türkçenin ses bilgisi özelliklerinin yuvarlaklaşmaya etkisi

13. Bayat atı birle sözüğü başladım

Törütgen, igidgen, keçürgen idim

Altı çizili ögelerdeki ekler aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Fiilden isim yapma eki - geçmiş zaman eki - kişi eki.
- B) Belirtme eki - iyelik eki.
- C) Belirtme eki - geçmiş zaman eki - kişi eki.
- D) İsimden isim yapma eki - geçmiş zaman eki - kişi eki.
- E) İyelik eki - iyelik eki.

14. "Malik eyidür: İlahî yigrek sen bilürsin anung kanda-ıdugin."

Yukarıdaki cümlede geçen "ıdugin" sözcüğünün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Attığını
- B) Olduğunu
- C) Attığı
- D) Olduğu
- E) Aradığını

15. Aşağıdaki dönem-karakteristik eki eşleştirmelerinden hangisi doğrudur?

- A) Eski Anadolu Türkçesi - -GAn sıfat-fiil eki
- B) Harezmi Türkçesi - -Sık gelecek zaman eki
- C) Çağatay Türkçesi - -dik 3. kişi emir eki
- D) Karahanlı Türkçesi - -IsAr gelecek zaman eki
- E) Kıpçak Türkçesi - -GAllr gelecek zaman eki.

16. "Çü kız anı bildidi." cümlesindeki yüklem kipi ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisi doğrudur?

- A) Geniş zamanın hikâyesi
- B) Geniş zamanın rivayeti
- C) Öğrenilen geçmiş zamanın hikâyesi
- D) Görülen geçmiş zamanın hikâyesi
- E) Öğrenilen geçmiş zamanın rivayeti

17. Tabgaç kağanda bedizci kelürtüm, bedizettim. Me-niñg sabımın sımadı.

Altı çizili sözcüklerdeki ekler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla doğru olarak verilmiştir?

- A) İlgı - iyelik - belirtme
- B) İyelik - iyelik - belirtme
- C) İlgı - iyelik - vasıta
- D) İyelik - iyelik - vasıta
- E) İyelik - kişi - belirtme

18. Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde karşılaşılan "havadağı kuş" sıfat tamlamasının ilk kelimesinde görülen ses olayı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde açıklanmıştır?

- A) Ki bağlacının bitişik yazılmış olması
- B) Takı bağlacının dağı biçimine dönüşmesi
- C) Ki bağlacının bitişik yazılıp k ünsüzünün de yumuşaması
- D) İlgı eki yerine aittik ekinin kullanılması
- E) Aittik ekinin uyuma girmesi

19. Aşağıdaki kelimelerin hangisinde diğerlerine göre farklı bir ses olayı vardır?

- A) Pişkinlik B) Saklambaç
C) Kaptıkaçtı D) Genişçe
E) Çiçekten

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde herhangi bir ünlü düşmesi yoktur?

- A) Çocuğun beşiğini biraz yavaş sallayın.
B) Senin burnun çok iyi koku alıyormuş.
C) Beyninizi iyi çalıştırın ki sizi kimse kullanmasın.
D) Bence bir doktora gitmelisin, benzin sararmış.
E) O adam konuşmaya başlayınca ağzını hiç tutamaz.

21. Aşağıda verilen sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) Niyaz-i Mısri - *Tahirname*
B) Erzurumlu İbrahim Hakkı - *Marifetname*
C) Kaygusuz Abdal - *Vücutname*
D) Bayburtlu Zihni - *Sergüzeştname*
E) Pir Sultan Abdal - *Müzekki'n-Nüfus*

22. Biz erenler gerçeğiyiz

Has bahçelerin çiçeğiyiz

Hacı Bektaş köçeğiyiz

Edep erkân yol bizdendir

Yukarıda verilen dörtlük aşağıda verilen tasavvuf edebiyatı nazım biçimlerinden hangisiyle yazılmıştır?

- A) İlahi B) Nefes
C) Nutuk D) Devriye
E) Şathiye

23. Aşağıda verilenlerden hangisi Türk destanlarında görülen dinî motiflerden biridir?

- A) Ağaç B) At C) Işık
D) Düş E) Mağara

24. I. Kahramanlar, orta tabakadan, halktan kimse-lerdir.

II. Sade, açık ve anlaşılır bir dili vardır.

III. Destansı bir üslup kullanılmıştır.

Yukarıda Dede Korkut Hikâyeleri ile ilgili verilen bilgilerden hangileri doğru değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

25. Tut atalar sözün kalb-i selim ol

Gönülden gönüle yol var demişler

Gider yavuzluğu tab'-ı hâlim ol

Sarp sirke kabına zarar demişler

Levnî

Yukarıda bir dörtlülüğü verilen ve öğüt niteliğinde yazılan uzun manzum eserler, aşağıdakilerden hangi türe aittir?

- A) Koşma B) Semai
C) Destan D) Varsağı
E) Sicilleme

26. Halk edebiyatının en önemli şairleri 17. yüzyılda yetişmiş, kimi şairler divan şiirinden etkilenecek şiirlerini aruzla yazmış, halk şiiri aydınlar arasında ilgi görmeye başlamıştır.

Aşağıda verilen şairlerden hangisi 17. yüzyılda yaşamış olmasına rağmen divan şiirinden hiç etkilenmemiştir?

- A) Koroğlu B) Kayıkçı Kul Mustafa
C) Aşık Ömer D) Kâtibî
E) Dadaloğlu

27. Aşağıdaki özelliklerden hangisi halk biliminde veri toplama tekniği olarak kullanılan gözlem yönteminin özelliklerinden biri değildir?

- A) Ses ve görüntü kayıt cihazı kullanılabilir.
- B) Veriler doğal koşullarda toplanmalıdır.
- C) Araştırmacı, katılımcılarla birlikte sürece katılabilir.
- D) Veriler toplanırken hatırlatmaya dayalı ipuçları verilebilir.
- E) Araştırmacı sürece müdahale etmemelidir.

28. Aşağıdakilerden hangileri UNESCO tarafından Yaşayan İnsan Hazineği çerçevesinde ülkemizden seçilmiş halk müziği sanatçılarındandır?

- A) Âşık Reyhanî - Şeref Taşlıova
- B) Mahzunî Şerif - Âşık Veysel
- C) Neşet Ertaş - Mahzunî Şerif
- D) Şeref Taşlıova - Neşet Ertaş
- E) Âşık Reyhanî - Mahzunî Şerif

29. Aşağıdaki âşıklardan hangisi kendi adıyla anılan bir âşık kolunun temsilcisi değildir?

- A) Kul Himmet
- B) Dertli
- C) Huzurî
- D) Şenlik
- E) Ruhsatî

30. Aşağıda verilen şairlerin hangisinde saz ve tekke şairlerinin etkisi görülür?

- A) Melih Cevdet Anday
- B) Ziya Gökalp
- C) Mehmet Emin Yurdakul
- D) Ziya Osman Saba
- E) Rıza Tevfik Bölükbaşı

31. Aşağıda verilen eser-yazar eşleştirmelerinden hangisi doğru değildir?

- A) *Şecere-i Türk* - Ali Şir Nevai
- B) *Kutadgu Bilig* - Yusuf Has Hacip
- C) *Divan-ı Hikmet* - Ahmet Yesevi
- D) *Atabetü'l-Hakayik* - Edip Ahmet Yükneki
- E) *Divanü Lügati't-Türk* - Kaşgarlı Mahmut

32. Mensur ve manzum birçok varyantı vardır. Menkıbevî bir özellik gösterir. Tam olarak ne zaman yazıya geçirilmeye başlandığı bilinmemekle birlikte Selçuklu'nun başlangıç dönemini kapsadığı dile getirilmektedir. Eserde eski Türk inançlarından ve İran masallarından izler görülmektedir. Cihad ve gaza ruhu ağır basan anlatmanın başkahramanı Arap olarak bilinmektedir.

Yukarıda sözü edilen eser aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Dânişmendnâme
- B) Saltuknâme
- C) Hamzanâme
- D) Hızırnâme
- E) Battalnâme

33. Ey vasl-ı cennet ki cana minnet vay serv-i kamet
cân içre cânsın

Kıl cana minnet vay serv-i kamet cân içre cânsın
nevres fidansın

Vay serv-i kamet cân içre cânsın nevres fidansın
şûh-ı cihansın

Cân içre cânsın nevres fidansın şûh-ı cihansın
gözden nihansın

Yukarıda verilen dördlük aruzla yazılan halk edebiyatı nazım biçimlerinden hangisine örnektir?

- A) Divan
- B) Kalenderî
- C) Satranç
- D) Vezni-aher
- E) Selis

34. I. Kayıkçı Kul Mustafa

- II. Ruhsatı
- III. Öksüz Dede
- IV. Kâtibî
- V. Kuloğlu

Yukarıda verilen halk şairlerinden hangileri yeniçeri şairler içerisinde yer alır?

- A) I, II ve IV
- B) II, III ve V
- C) I, IV ve V
- D) III, IV ve V
- E) I, III ve V

35. Aşağıda verilen beyitlerden hangisinde "Leyla ile Mecnun" mazmunu kullanılmıştır?

- A) Girân itsün ko diller târ târ-ı zülfün olsun tek
Ruhun bâğında nice müşg-i bîd-i ser nigûn
peyda
- B) Ol kadar âsude âlem sâye-i adlinde kim
Hâb-gâh eyler gazâle pehlû-yı şîr-i neri
- C) Dehân-ı gonceyi bâz et zebân-ı sûseni ter kıl
Şikest-i tevbeyle dahl edene hâzır cevâbımsın
- D) Ya bir nigâha dâhi tâb yok mu çeşminde
O nâz hastası tâ böyle bî-mecâl midir
- E) Ol şeh-sûvâr-mülk-i saâdet ki rahşına
Cevlan deminde arsa-i âlem gelirdi teng

36. Aşağıda verilen sanatçı-eser eşleştirmelerinden hangisi yanlıştır?

- A) Fuzulî - *Enisü'l Kalb*
- B) Neşatî - *Şerh-i Müşkîlât-ı Urî*
- C) Nefî - *Nihân-ı Kaza*
- D) Keçecizâde İzzet Molla - *Mihnet-Keşân*
- E) Ahmedî - *Cemşid ü Hurşid*

37. "Sâkinâme", sanatçının alegorik (yerinel) mesnevilerinden biridir. Yapıtın diğer adı "Heft-Cam"dır. Eser, 327 beyitlik bir mesnevidir. Otuz sekiz beyitlik bir mukaddime ile yedi bölümden meydana gelmektedir. Tasavvufi mahiyetteki eserde şair, ney, def, çeng, ud, tanbur, kanun ve mutrip gibi yedi farklı musiki aletiyle münazaraya girişmektedir. "Sâkinâme"nin konusu, rindane yaşam tarzının yerinel bir kurgulanmasıdır. Şarap ve aşk sarhoş edicilikleri yönüyle birbirine benzetilmiştir. Yapıtaki şarap temi gerçek yaşamla bağlaşıma gayesi taşımayan tanrısal aşka giden yolun bir temsilcisi konumundadır. Bunun için eserde tasavvuf düşüncesinden söz etmek mümkündür.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan eserin sahibi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Nedim
- B) Fuzulî
- C) Bakî
- D) Nefî
- E) Nabî

38. Bir bûse mi bir gül mü verirsin dedi gönlüm
Bir nîm tebessümle âfet gülü verdi

Yukarıdaki beytin ikinci mısrasında görülen edebî sanat aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mecazımürsel
- B) Kinaye
- C) Tevriye
- D) Hüsnütalil
- E) Tezat

39. Türk edebiyatı Anadolu'da başladığı zaman, XIV. yüzyılın ilk yarısında Yunus Emre ve Âşık Paşa ile birlikte eser veren üç büyük şairden biridir. Sultan Veled gibi ilk eseri *Feleknâme*'yi Farsça yazmıştır. Türk edebiyatında mahlas kullanan ve bunun endişesini taşıyan ilk şairdir.

Bu şair aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Hoca Dehhani
- B) Gülşehrî
- C) Şeyyad Hamza
- D) Âşık Paşa
- E) Hoca Mesud

40. Aşağıda verilen eserlerden hangisi 16. yüzyıl divan şairlerinden Baki'ye ait değildir?

- A) Kanuni Mersiyesi
- B) Hadis-i Erbain Tercümesi
- C) Fezâilü'l Cihâd
- D) Fezâil-i Mekke
- E) Fetihnâme-i Kamanîçe

41. Seni gelür işidüb bâğa yâsemen cânâ
Çıkup o şevk ile divâra reh-güzâra bakar
Bu beyitte hangi edebî sanat vardır?

- A) Tenasüp
- B) Hüsnütalil
- C) Mübalağa
- D) Tezat
- E) Leffüneşir

42. Niyaz-i Mısri, 17. yüzyıl tasavvufi halk edebiyatı şairlerindendir. Sanatçı, özlü bir içtenlikle tasavvufi esinlenerek, tekke şiirimizin yüzyıllarca sevilerek okunan örneklerini vermiştir. Tasavvuf konulu yapıtlarının yanında, tefsir kitapları da kaleme almıştır.

Aşağıda verilen eserlerden hangisi Niyaz-i Mısri'ye ait değildir?

- A) Mevaid'ül İrfan
- B) Risale't'üt Tevhid
- C) Şerh-i Esma-i Hüsnâ
- D) Tahirname
- E) Kitab-ı Miglate

43. Yüzi güldür saç sünbül boyu serv ü lebi şeker
Melek-sîret hasen-sûret kaşı fettân gözi câzu
Yukarıdaki beyitte sevgilinin güzelliği unsurlarından hangisi için mazmundan faaydalanılmamıştır?

- A) Yüz
- B) Göz
- C) Saç
- D) Diş
- E) Dudak

44. Arapça ve Farsça kelimelerdeki uzun heceleri vezin gereği kısa okumaya "zihafe" denir.
Buna göre aşağıda verilen beyitlerden hangisinde buna örnek vardır?

- A) Hurşide baksâ gözleri halkın dola gelür
Zira bakınca hâtıra o mehlika gelür
- B) Ol kadar âsûde âlem-sâye -i adlinde kim
Hâb-gâh eyler gazâle pehlu-yı şîr-i neri
- C) Bu ne gerdiş bu ne cûmbüş bu ne devran olsun
Böyle kalursa felek hâk ile yeksan olsun
- D) Bûy-ı gül takdir olmuş nâzın işlenmiş ucu
Biri olmuş hoy, birisi destmâl olmuş sana
- E) Ol şûh ağlar bugün kasr-ı Şeref âbâde geldikçe
O nûşânûş demler hâtır-ı nâşâde geldikçe

45. Erbâb-ı garaz bizden irag olduğu yegdür
Düşmez yere zîrâ okumuz sâhib-i şestüz

Bu âlem-i fânide ne mîr ü ne gedâyuz

A'lâlâra a'lâlanuruz pest ile pestüz

Yukarıdaki beytin vezni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mefâ'ilün / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün
- B) Mef'ûlün / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün
- C) Fe'ülün / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün
- D) Mef'ûlü / mefâ'ilü / fe'ülün / fe'ülün
- E) Mef'ûlü / mefâ'ilü / mefâ'ilü / fe'ülün

46. "Âkıbet gönlümü esir ettin o gîsûlarla sen
Her ne câdûsun ki âteş bağladın mûlarla sen"
Yukarıda verilen beyit aşağıda verilen aruz ka-
lıplarından hangisiyle yazılmıştır?

- A) Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilâtün/ Fâilün
- B) Feilâtün/ Feilâtün/ Feilâtün/ Feilün
- C) Mefûlû/ Fâilâtü/ Mefâilü/ Fâilün
- D) Feülün/ Feülün/ Feülün/ Feül
- E) Mefâilün/ Feilâtün/ Mefâilün/ Feilün

47. Sehî Bey, tezkiresinin bölümlerinde Ali Şir Ne-
vaî'nin tertip tarzını esas almıştır. Anadolu saha-
sında Sehî Bey'den sonra --- *Tezkiretü's-Şuara*
ve *Tabsiratü'n-nuzama* (y.1546) adlı eserini kale-
me alır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden
hangisi gelmelidir?

- A) Âşık Çelebi
- B) Naîfî
- C) Latîfî
- D) Molla Camî
- E) Devletşah

48. Hisar'ın kurucularından olan sanatçı, hatıraları ve
birtakım yaşantının ilham ettiği kapalı duyguları şi-
irlerinde anlatır. Sanatçı şiirlerinde mutluluğu arar.

Yukarıda anlatılan Cumhuriyet Dönemi sanat-
çımız aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Munis Faik Ozansoy
- B) İhan Geçer
- C) Mehmet Çınarlı
- D) Yavuz Bülent Bakiler
- E) Gültekin Samanoğlu

49. (I) Mehmet Rauf'un ilk hikâyesi Halit Ziya'nın Nev-
zat Aslan'la İzmir'de çıkardığı Hizmet gazetesinde
"Düşmüş" başlığıyla ve Rauf Vicdanî takma adıyla
yayınlanır. (II) Mehmet Rauf, kocası tarafından
terk edilen bir kadının, kocasının kendisine dönme
beklentisinin gerçekleşmemesi ve bunun yarattığı
hayal kırıklığıyla intihar etmesini anlatan bir hikâ-
yeyi, üstadı saydığı Halit Ziya'ya gönderir. (III) O
da hikâyeyi beğenir ve yazarına haber vermeden
Hizmet'te yayımlar. (IV) Mehmet Rauf'un hikâyele-
rinin konusu büyük ölçüde kadın ve aşkla sınırlıdır.

Numaralandırılmış cümlelerin hangilerinde bir
bilgi yanlış vardır?

- A) III ve IV
- B) Yalnız IV
- C) II ve III
- D) Yalnız I
- E) II ve IV

50. Aşağıdakilerden hangisi Garip Akımı (Birinci
Yeniciler) için söylenemez?

- A) Şiirde her türlü kurala ve belirli kalıplara karşı
çıkılmışlardır.
- B) Şiirlerinde o güne kadar işlenen konuları işle-
mişlerdir.
- C) Halk deyişlerinden yararlanmışlardır.
- D) "Şiir halka seslenmelidir." anlayışıyla hareket
etmişlerdir.
- E) Şiirde toplumsal aksaklıkları eleştirmişlerdir.

51. Yazı İşleri müdürlüğünü Mustafa Nihat Özön'ün
yaptığı ve Cumhuriyet Dönemi Türk şiirinin ilk
duraklarından biri olan dergi aşağıdakilerden
hangisidir?

- A) Memleket
- B) Yeni Lisan
- C) Dergâh
- D) Genç Kalemler
- E) Yeni Mecmua

52. Servetifünun Dönemi'nde en az gelişen türlerin başında eleştiri gelir. Dönemin siyasi yapısının baskıcı olması nedeniyle eleştiri pek yapılmamıştır. Servetifünun'da eleştiri daha çok "cevap verme" özelliği gösterir. Topluluğa yapılan eleştirilere yanıt şeklinde yazılan yazılar bu türün en önemli örnekleridir.

Aşağıda verilen Servetifünun edebiyatı sanatçılarından hangisi eleştiri türünün en önemli temsilcisidir?

- A) Halit Ziya Uşaklıgil
- B) Hüseyin Suat Yalçın
- C) Mehmet Rauf
- D) Süleyman Nazif
- E) Ahmet Şuayp

53. I. Hem hece hem de aruz ölçüsünü kullanmıştır.
II. Yabancı sözcük ve tamlamalara sıkça yer vermiştir.
III. "Sanat sanat içindir." görüşünü savunmuştur.
Yukarıda verilenlerden hangileri Cenap Şahabettin için doğru değildir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

54. Dönemin önemli isimlerinden biridir. Edebiyat-ı Cedide topluluğu içinde yer almasına rağmen, daha çok Millî Edebiyat anlayışı içerisinde eserler vermiş bir yazardır. Onun Edebiyat-ı Cedide topluluğuyla özdeşleşen tek eseri *Haristan* adlı hikâye kitabıdır.

Bu isim aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ahmet Hikmet Müftüoğlu
- B) Ahmet Rasim
- C) Mehmet Rauf
- D) Safveti Ziya
- E) Hüseyin Cahit

55. Talip Apaydın, "Toz Duman İçinde" (1974) romanında, İzmir'in işgali sırasında köylünün önce geçim sıkıntısı nedeni ile işgale kayıtsız kalışını, daha sonra örgütlenişini anlatmıştır.

Talip Apaydın'ın aşağıdaki romanlarından hangisi "Toz Duman İçinde" romanının devamı niteliğindedir?

- A) Define
- B) Tütün Yorgunu
- C) Yoz Davar
- D) Yarbükü
- E) Vatan Dediler

56. ---, --- (1965) romanında, II. Abdülhamit Dönemi'nden kalma bir konakta yaşayan eski bir ailenin, yaşamın çalkantılarına yabancı kalarak, kendilerine özgü bir toplum oluşturan bireylerinin öyküsünü, yozlaşmalarını, sevgisizliklerini, cinsel tutkularını vurgulayarak anlatırken, ince alaylı üslubuyla çeşitli toplumsal eleştiriler getirdi.

Yukarıdaki paragrafta boş bırakılan yerlere sırasıyla aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Melih Cevdet Anday, *Aylaklar*
- B) Aysel Özakin, *Madara*
- C) Yusuf Atılgan, *Aylak Adam*
- D) Ayla Kutlu, *Kaçış*
- E) Nezihe Meriç, *Körsan Çıkma*

57. Attila İlhan, edebiyatımızda şiirleriyle meşhur olmuştur.

Aşağıdakilerden hangisi Attila İlhan'ın roman türünde vermiş olduğu eseridir?

- A) Ben Sana Mecburum
- B) Elde Var Hüzün
- C) Sisler Bulvarı
- D) Yağmur Kaçağı
- E) Sokaktaki Adam

58. Bu hareketin öncüsü olarak kabul edilen şairler birbirinden habersiz olarak bu yıllarda (1953-55), başta Yeditepe olmak üzere bazı dergilerde yeni tarz şiirlerini yayımlamışlardır. 1956'dan sonra ise bu hareketin ürünlerinin çoğunlukla yayımlandığı yayın organı Pazar Postası olacaktır.

Bu bilgiler aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Anadolucular B) Nayiler
C) Maviciler D) İkinci Yeni
E) Birinci Yeni

59. Fecr-i Ati Dönemi'nde öykü türü pek varlık göstermemesine karşın bu dönemin en önemli öykü yazarı Cemil Süleyman olmuştur.

Aşağıdaki eserlerden hangisi Cemil Süleyman'a aittir?

- A) Timsal-i Aşk
B) Eski Şeyler
C) Hüzün ve Tebessüm
D) Haristan ve Gülistan
E) Müsameratname

60. Türk öyküsünün önemli adlarından biri sayılan Ömer Seyfettin, edebiyat yaşamına şiir yazarak başlamıştır.

Aşağıda verilen şiirlerden hangisi Ömer Seyfettin'e aittir?

- A) Biz Nasıl Şiir İsteriz?
B) Vatan
C) Göz Aşinalığı
D) Hiss-i Müncemid
E) Fırtına ve Kar

61. Gazeller konularına göre çeşitli isimlerle tanınır. Aşka ilişkin acı, mutluluk gibi içli duyguların dile getirildiği gazellere "âşıkâne"; içki, yaşama boş verme, yaşamdan zevk alma gibi konularda yazılanlara "rindâne" denir. Kadınları ve ten zevklerini konu edinen gazeller, örneğin Nedim'in gazelleri, "şûhâne"; öğretici nitelikli gazellere, örneğin Nâbî'nin gazelleri, "hikemî gazel" denir.

Öğrencilerine yukarıdaki bilgileri veren Türk dili ve edebiyatı öğretmeni daha sonra bu türlere örnek verecektir.

Aşağıdaki metinlerden hangisi rindane gazele örnek gösterilebilir?

- A) Dimen kim adli yok yâ zulmü çok her hâl ile olsa
Gönül tahtına andan gayri sultân olmasın yâ Rab
B) Eyyâm-ı zühû ü mevsim-i zerk u riya değil
Hengâm-ı ayş u işret ü geşt ü güzârdır
C) Tiz çekmezsün cefâ fîğın beni öldürmeğe
Öldürür bir gün beni âhir bu ihmâlin senin
D) Hileye virme derûnunda sebil
Ebleh ol sâde-dil ol olma bahîl
E) Şöyle gird olmuş fireng-istan birikmiş bir yere
Sonra gelmiş gûşe-i ebrûda hâl olmuş sana

62. I. Öldük ölümünden bir şeyler umarak

Bir büyük boşlukta bozuldu büyü

II. Sen gittin yaslara büründü cihan

Soluyor dallarda gül dertli dertli

Tahsin Öğretmen, Türk dili ve edebiyatı dersinde tahtaya yukarıdaki iki beyti yazmıştır.

Buna göre numaralandırılmış beyitleri okuyan öğrenciler bu beyitlerle ilgili aşağıdakilerden hangisini söyleyemez?

- A) Aynı ölçünün kullanıldığını
B) Devrik cümlelere yer verildiğini
C) Mecazlı bir anlatımdan faydalandığını
D) Sanatsal bir dil kullanıldığını
E) Tecahülîarif sanatına başvurulduğuna

63. Fatma Öğretmen, Türk dili ve edebiyatı dersinde öğrencilerine edebî metinlerin tanımını yapmış ve örnek olarak da ünlü bir şairin şiirinden dörtlükler okumuştur.

Buna göre öğrencilerin bir edebî metinde bulunması gereken özellikler ile ilgili aşağıdaki-lerden hangisini söylemesi beklenemez?

- A) Sanatsal bir değerle yazılmış olması
- B) Gerçekçi bir yapıya sahip olması
- C) İşlenmiş bir dil ve anlatımla oluşması
- D) İnsanda güzel duygular, hayaller ve zevkler uyandırması
- E) İnsanın duygu, düşünce ve hayallerini beslemesi

64. Namık Kemal, Tanzimat Dönemi sanatçılarından. Meşrutiyet rejiminin kurulması ve milletin kalkınması için yazmayı, çalışmayı, ülkü edinmiş bir vatan şairidir. Eserlerinde "hak, hukuk, adalet, vatan, hürriyet, bağımsızlık" gibi konuları işlemiş ve "Sanat toplum içindir." görüşünü savunmuştur. Şiirleri, biçim yönünden eski geleneğe bağlı olmasa da içerik yönünden yenidir. "İntibah, Cezmi" adlı romanlarının yanı sıra "Vatan yahut Silistre, Zavallı Çocuk, Akif Bey, Gülnihâl, Celaleddin Harzemşah" gibi önemli tiyatroları vardır."

Ahmet Öğretmen, Türk dili ve edebiyatı dersinde öğrencilerine yukarıda verilen metni dinletmiştir.

Öğrencilerin bu metnin yazarı ile ilgili aşağıda verilenlerden hangisini söylemesi beklene-
mez?

- A) Üslup kaygısı gözetmediğini
- B) Dili, göndergesel işlevinde kullandığını
- C) Nesnel bir tutum sergilediğini
- D) Öğretici anlatımdan faydalandığını
- E) Kelimeleri gerçek anlamlarıyla kullandığını

65. 10. sınıfların Türk dili ve edebiyatı dersine giren Ayşe Öğretmen, öğrenciler arasından gönüllü olarak sunum yapmaları için beşer kişilik iki grup oluşturur. Konu olarak da "Türkiye'nin gelişmesi için daha iyi bir eğitime mi yoksa daha iyi bir ekonomiye mi ihtiyacımız var?" konusunu seçer. Öğrencilerin sırasıyla beş özelliğe sahip olmalarına dikkat etmek isteyen Ayşe Öğretmen ilk önce öğrencinin kendine güvenmesini sağlamaya çalışır. Daha sonra sırasıyla enerjik olmalarını, öz denetime sahip olmalarını, gruba ait olmalarını ve duyarlı olmalarını sağlamaya çalışır.

Ayşe Öğretmen'in dersinde uyguladığı bu yöntem aşağıdaki öğrenme kuramlarından hangisine uygun bir yaklaşımdır?

- A) Aktif öğrenme modeli
- B) Çoklu zekâ kuramı
- C) Tam öğrenme modeli
- D) Tutor destekli öğretim
- E) Okulda öğrenme modeli

66. Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'nda eleştirel düşünceye sahip öğrencilerin yetiştirilmesi önemsenmiştir.

Aşağıdakilerden hangisi eleştirel düşünen öğrencilerin özelliklerinden biri değildir?

- A) Bir kanıtı kullanma ya da referansa dayanma
- B) Sebep-sonuç ilişkisini belirleme
- C) Farklı bakış açılarını açıklama
- D) Kararları sorgulama
- E) Esnek ve orijinal olma

67. Teknolojinin gelişmesi, bilginin daha rahat ve ucuz bir şekilde dolaşması, bunun sonucunda bilgiye kolayca erişebilme olanaklarının artması, yazılı ve görsel medyanın insanların düşüncelerini değiştirebilecek kadar yayılması eğitim anlayışının çok yönlü olmasını gerektirir.

Bu açıklama aşağıdaki dil yaklaşımlarından hangisinin ilkeleriyle örtüşür?

- A) Yapılandırmacılık B) Davranışçılık
C) Kelime yaklaşımı D) Bilişsel yaklaşım
E) Kültür yaklaşımı

68. Aşağıdakilerden hangisi öğrenci ürün dosyasının içerisinde yer almaz?

- A) Ses kayıtları
B) Araştırmalar
C) Öğretmen anekdotları
D) Okuma gelişim dosyaları
E) Öğrenci çalışma kitabı

69. I. Dil nesnellik içerir.

II. Üslup kaygısı ön plandadır.

III. Kelimeler gerçek anlamlarıyla kullanılır.

Yukarıda verilenlerden hangileri sanatsal metinler için doğru değildir?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve III
D) Yalnız II E) Yalnız III

70. Aşağıdakilerden hangisi Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre sözlü iletişim öğrenme alanı ölçme yöntemlerinden biri değildir?

- A) Kontrol listesi
B) Yazılı sınav
C) Derecelendirme (likert) ölçeği
D) Dereceli puanlama anahtarı
E) Gözlem formu

71. Osmanlı edebiyatında öğretici metinler konusunu işleyen öğretmen, "Bu döneme ait sade ve sanat-kârane üslupla yazılmış nesir örneklerine yönelik ders işlerken iki nesir arasındaki farkı, anlatımda aramak gerektiği üzerinde durur. Sade nesrin açık, kısa cümleli olduğu, bir düşünceyi ifade etmek, bir bilgiyi aktarmak üzere kaleme alındığını, dinî, tasavvufî, tarihî, kültürel, ilmi, edebî eserlerin bu dille yazıldığını belirtir. Sanatkârane nesrin daha çok tarihî, ahlâkî, edebî konularda yazıldığını; öğretmekten çok, sanat göstermenin amaç olduğunu vurgular. Sonra da bu iki nesir türünün temsilcileri hakkında bilgi verir.

Öğretmenin bilgi verdiği nesir temsilcileriyle ilgili aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi yanlıştır?

- A) Sinan Paşa - Sanatkârane nesir
B) Veysî - Sade nesir
C) Âşıkpaşazade - Sade nesir
D) Kâtip Çelebi - Sade nesir
E) Nergisî - Sanatkârane nesir

72. Öğrenciler, Türk edebiyatının dönemlere ayrılmasındaki ölçütleri göz önünde bulundurarak "Türk Edebiyatının Dönemleri" adlı bir şema hazırlar.

Yukarıdaki etkinliği yaparak Türk edebiyatını dönemlere ayırabilen bir öğrenci, bilişsel alanın hangi basamağında bir davranış sergilemiş olur?

- A) Bilgi
B) Kavrama
C) Analiz
D) Sentez
E) Değerlendirme

73. Öğretmen, mâni çeşitleri konusunu işlemektedir. Mâni çeşitlerinden birer tane örneği tahtaya yazar, aralarındaki farkları öğrenciler bulurlar. Sonra da hangisine hangi ismin verildiğini tahmin ederler. Dersin sonunda öğretmen, tahtaya farklı mâni örnekleri yazar ve değerlendirme yapmak amacıyla öğrencilere bu mânilerin çeşitlerini söylemelerini ister.

Öğretmenin tahtaya yazdığı aşağıdaki mânilerden hangisi kesik mâniye örnektir?

- A) Bahçede hanımeli
Derdinden oldum deli
Âlemde hüner odur
Sevmeli sevilmedi
- B) Kuleden
Ses geliyor kuleden
O kaş o göz değil mi?
Beni sana kul eden
- C) Kaşların keman senin
Bakışın yaman senin
Ne hain yâr imişsin
Elinden aman senin
Cefaların ben çektim
El sürer sefan senin
- D) Ah o beni o beni
Kâkûl örtmüş o beni
Ben yârımı unutmam
Unutsa da o beni
- E) Tereye petek koydum
İçine ipek koydum
Gelinimin adını
Zincirli köpek koydum

YEDİNCİ KİTAP

74. Servetifünun Dönemi öğretici metinler konusunu işleyen öğretmen, öğrencilerden bu dönemde verilen eserlerin ana fikriyle dönemin sosyal hayatı ve gerçekliği arasındaki ilişkiyi sorgulamalarını ister. Öğrenciler bu dönemdeki dergilerle öğretici metinler arasındaki ilişkiyi araştırırlar. Son olarak da bu dönemde verilen eserleri türleriyle eşleştirme çalışması yaparlar.

Bu çalışmada yapılan aşağıdaki eser - tür eşleştirmelerinden hangisi hatalıdır?

- A) Felsefe-i Evzan - Edebî Tenkit
- B) Saray ve Ötesi - Hatıra
- C) Avrupa'da Ne Gördüm - Gezi
- D) Lisan-ı Şiir - Edebî Tenkit
- E) Hayat ve Kitaplar - Edebî Tenkit

75. 10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde "Destan Dönemi Türk Edebiyatı" konusunu işleyen öğrenciler iki gruba ayrılır. Köktürk Yazıtları'ndan ve Onuncu Yıl Nutku'ndan birer bölüm seçmeleri istenir. Metinler; yapı, tema, dil ve anlatım, tarihî önemleri, yazılış amaçları, hangi şartlarda yazıldığı yönlerinden karşılaştırılırlar.

Öğrencilerin bu derste yaptıkları etkinlik aşağıdaki kavramlardan hangisiyle isimlendirilir?

- A) Metin içi anlamlandırma
- B) Metin dışı anlamlandırma
- C) Metinler arası çalışma
- D) Karşılaştırmalı edebiyat
- E) Türler arası karşılaştırma

73. Öğretmen, mâni çeşitleri konusunu işlemektedirli. Mâni çeşitlerinden birer tane örneği tahtaya yazar, aralarında farklı öğrenciler bulunur. Sonra da hangisine hangi ismin verildiği tahmin ederler. Dersin sonunda öğretmen, tahtaya farklı mâni örneklerini yazar ve değerlendirme yapmak amacıyla öğrencilere bu mânilerin çeşitlerini söylemelerini ister.

Öğretmenin tahtaya yazdığı aşağıdaki mânilerden hangisi kesik mânîye örnektir?

- A) Bahçede hanımeli
Derinden oldum deli
Âlemde hüner odur
Sevmeli sevilmeli

B) Kuleden

Ses geliyor kuleden

O kaş o göz değil mi?

Beni sana kul eden

- C) Kaşların keman senin
Bakışın yaman senin
Ne hain yâr imişsin
Elinden aman senin
Cefaların ben çektim
El sürer sefan senin

- D) Ah o beni o beni
Kākūl örmüş o beni
Ben yârimi unutmam
Unutsa da o beni

- E) Tereye petek koydum
İçine ipek koydum
Gelinimin adını
Zincirli köpek koydum

75. 10. sınıf Türk Dili ve Edebiyatı dersinde "Destan Dönemi Türk Edebiyatı" konusunu isteyen öğretmenler için gruba ayrılarak, Kâkütürk Yazıtları'ndan örnekler seçilerek, Onuncu Yıl Nutku'ndan birer bölüm seçmeleri ve Onuncu Yıl Nutku'ndan birer bölüm seçmeleri istenir. Metinler; yapı, tema, dil ve anlatım, tarihî önemi, yazılış amaçları, hangi şartlarda yazıldıkları yönlerinden karşılaştırılır.

Öğrencilerin bu derste yaptıkları etkinlik aşağıdaki kavramlardan hangisiyle isimlendirilir?

- A) Metin içi anlamlandırma
B) Metin dışı anlamlandırma
C) Metinler arası çalışma
D) Karşılaştırmalı edebiyat
E) Türler arası karşılaştırma

1. Eski Türkçede "ked-" fiili "giy-" anlamındadır. Sordaki bilgiler de göz önünde tutulduğunda "kedi-
lig" kelimesinin "giyimi?" anlamına geldiği anlaşıla-
caktır.

Cevap C

4. Yakutçada ilgi eki kullanılmamaktadır.

Cevap E

5. Sorudaki atasözünü kelime çevirisi olarak "Sana su içirmeyene süf ver." şeklinde aktarılabilir. Bunun anlatmak istediği düşünce ise "Sana kötülük yapana sen iyilikle cevap ver." olmalıdır.

Cevap A

2. Japonca, Altay dilleri teorisiyle ilişkilendirilen bir dildir.

Cevap E

— 附刊 —

6. Bu dönemde /d/ sesinin kendisini koruduğu örnekler de vardır. Bu nedenle düzenli bir akıcılıştırmadan söz edilemez.

Cevap A

7. Arapçada "ukde" düğüm; "lisan" ise dil demektir. Ukde-i lisan sözü bu sorunun yanıtıdır.

Cevap C

3. Tatarca, Kazakça, Kara Kalpakça ve Kırgızca Kıpçak grubu Türk lehçelerindendir. Özbekçe ise Yeni Uygurca ile birlikte Çağatay grubu (Güney-Doğu) lehçelerindendir. Her ne kadar Kıpçak grubu bir lehçe olsa da Kırgızcamını barındırdığı, ikinci uzunluklar nedeniyle Altay dillerinden birinin Kıpçakça-laşmış ailesi olduğu görüşünde olan araştırmacılar bulunmaktadır. Lehçe tasniflerinde (Talat Tekin'in tasnifinde) Altayca "tültü" (< taglig) grubu Kırgızca ise "tültü" (< taglig) grubu olarak değerlendirilmektedir.

Cevap D

8. Cüveynî, Orhun Yazıtları hakkında bilgi veren ilk Arap tarihçisidir.

Cevap A

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

9. Türk dilinin tarihî metinlerinde geçen "evdeş" sözcüğü "eş, hanım" anlamlarına gelmektedir. Örneğin, Dede Korkut metinlerinde "evdeş" kelimesi kullanılmıştır.

Cevap E

10. Metinde cevherî fil (er- > ir > i-) kullanılmamıştır. Er- fiili "ulaşmak" anlamındaki fiildir.

Cevap C

11. "-ken" eki "-i-" fiilinin zarf - fiil ektir, o nedenle Türkçede ilk zamanlardan beri uyuma girmez. "Koşar-ken" diyemeyiz, çünkü bu kelimede "koşar" fiilinin ektir. Yürür iken, bakar iken, yazar iken, söyler iken...

Cevap C

12. Eski Türkçeden Batı Türkçesine geçişte bazı kelimeler ve eklerdeki "-g" seslerinin düşmesi sonucu yuvareklaşma ortaya çıkmıştır. Örneğin, acıg > acı > aci.

Cevap A

13. Bayat at bile sözcüğü başladım

Törtüngen, içüngen, keçüngen idim "Tanrı adı ile söze başladım; Yaratan, besleyen, bağışlayan Rabbinim."

Söz: isim kökü

+üg: belirtme durumu eki

Idi: isim kökü "sahip, rabb"

+m: birinci kişi iyelik eki

Cevap B

14. Bu cümlede geçen "anung kanda-ıdugın" sözü "onun nerede olduğunu" anlamına gelmektedir.

Cevap B

15. Eklerin kullanım sahaları şu şekildedir:

Harezn-Kıpçak-Çağatay --> GAn sıfat-fiil eki

Kök Türk --> Sık gelecek zaman eki

Eski Anadolu Türkçesi --> Sık gelecek zaman eki

Karahanlı Türkçesi --> GAlır gelecek zaman eki.

Cevap C

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

16. Bidadı (bidıydı) yöklemimin kipi, görülen geçmiş zaman hikâyesidir.

Cevap D

17. Doğru çözüm şu şekildedir:

Men: 1. kişi zaimin "ben"

+fi: ilgi eki

Sab: isim kökü "söz"

+ım: 1. kişi iyelik eki

+m: belirtme durumu eki.

Cevap A

19. "saklamay" sözcüğünde a>m ses değişimi (saklanmay > saklamay) varken diğer seçeneklerde ünsüz benzeşmesi (tonsuzlaşma, sedasızlaşma) olayı vardır.

Cevap B

20. A seçeneğinde herhangi bir ünlü düşmesi yoktur ancak diğer seçeneklerde geçen "burun, beyin, beniz, sarar-, ağuz" kelimelerinde ünlü düşmesi vardır.

Cevap A

18. Soru kökünde geçen "-g" eki atilik ektir. Bu ek burada uyuma girdiği görülmektedir. Günümüzde ise bu ek "-k" biçiminde tek şekilli olarak kullanılmaktadır. Havadaki kuş / havadaki kuş.

Cevap E

21. "Müzekkî'n-Nüfus", 15. yüzyılda yaşamış tasavvufî halk şairlerinden Eşrefioğlu Rumi'ye ait bir eserdir. "Müzekkî'n-Nüfus", tasavvufî bir eserdir. Eserde Allah'ın birliği, İslam'ın şartları, iyi bir Müslüman'da bulunması gereken iyi özellikler gibi dinî konular anlatılır. Eserin genelinde yalın bir Türkçe kullanılmış olmakla beraber az da olsa Arapça, Farsça sözcükler yer alır.

Cevap E

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

22. Nefes, Bektaşî şairlerinin söyledikleri tasavvufî şiirlerdir. Genelikle tasavvuhakî vahdetiüvud düşüncesi anlatılır. Bunun yanında Hz. Muhammed (sav) ve Hz. Ali için övgüler de söylenir.

Cevap B

23. Işık motifli, destanlarda semavi-dini bir motiftir. Türk boylarını yönetecek kâhramanlar ve onların evlenecekleri kâhramanlar çoğu zaman bir ışıktan doğarlar. Oğuz Kağan Destanı'nda Oğuz Kağan mavi bir ışığın içinden çıkan kadınla evlenir. Yine bu destanda Oğuzlara yol gösteren bozkurt da bir ışıktan doğmuştur.

Cevap C

24. Dede Korkut Hikâyeleri'nin kâhramanları han, bey, bey oğulları gibi yüksek tabakadan kişilerdir. Bu kişiler, iyiliği ve doğruluğu öğütler. Güçsüzlerin ve çaresizlerin yanındadırlar. Tok sözlü, sözlerinin eri kişilerdir. Hepsini bileği bükülmez bir yığıtır. Altarını, kadınlarını, silahlarını namus bilip severler.

Cevap A

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

25. Toplumsal taşıma, doğal afet, eşkıyalık, gülmeye, öğüt vb. birçok farklı konuda yazılan uzun şiirlere destan denir. Yukarıda bir dörliüğü verilen Levnî'ye ait destan, atasözlerinden meydana getirilerek yazılmış en önemli öğüt destanlarından biridir.

Cevap C

26. Kayıkçı Kul Mustara, 17. yüzyıl saz şairlerindendir. Şair, halkın ve askerlerin dilinde dolaşan Genç Osman menkıbelerini destanlaştırmış ve yüzyıllar boyunca dillerde dolaşan bir destan kitiğine büründürmüştür. Divan şiirinin etkisinden uzak kalmayı başaran ozan, çağdaşı şairler tarafından "şairan içinde Kayıkçı belli" gibi dizelerle övülmüştür.

Cevap B

27. Gözlem yönteminde araştırmacının doğrudan mülhaleşi söz konusu değildir. Bu nedenle kalitimcılara ipucu verilemez.

Cevap D

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

28. Şeref Taşlova ve Neşet Ertaş UNESCO tarafından Yaşayan İnsan Hazineleri çerçevesinde Ülkemizden seçilmiş halk müziği sanatçılarıdır.

Cevap D

29. Erzurumlu Emrah, Dertli, Sümmani, Şenlik, Huzurî, Ruhsatî gibi aşıklar bilinen önemli kollarıdır. Kuli Himmet 16. yüzyılın mulasavvî halk şairlerindendir. Bir kol temsilcisi değildir.

Cevap A

30. Rıza Tevfik Bölükbaşı, Gelibolu'da oturduğu için İstanbul'daki edebî hareketlerden tamamen habersiz bulunuyordu. Bunun için onun şiirdeki ilk renberleri, bu taşra şehrinde sık sık karşılaştığı saz ve tekke şairleri oldu. Saz ve tekke şairlerinin etkileri, o İstanbul'a geldikten sonra bile devam etti. Bu elki daha çok nazım şekli, vezin ve üsluba ait olarak göze çarpar. Bu anlayıştaki şairin, tartışmalarda elbette ki halk edebiyatı ve hece veznini savunması doğaldır.

Cevap E

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

31. "Şecere-i Türk", Ebulgazi Bahadır Han'a ait bir eserdir. Sanatçı, bu eserinde döneminin genel tarihini yazmaya çalışmıştır. 15. yüzyılın ikinci yarısından başlayarak kendi zamanına kadar gelen ve Harezmi'de iktidarı elinde tutan han ailelerin şecerisini yazmıştır. Fakat ömrü yetmemiş ve son 16 yapraklı kısmını oğlu Enuşe Han yazmıştır.

Cevap A

32. Türklere arasında, özellikle uç boylarda rağbet gören bu anlatıma Battahâne'dir. Battal, Arap kökenli olmasına karşın Türk ve Rumlar arasında da anlatılagelmıştır. Kâhraman, hikâyede Hindistan seferine çıkmış ve burada masal motifleri de kullanmıştır.

Cevap E

33. Vezni- aherî, saz şairlerinin aruzun "müsteîlâtun/müsteîlâtun/müsteîlâtun/müsteîlâtun" kalıbıyla yazdığı şiirlerdir. Her mısra bir "müsteîlâtun" cüzüne sığacak şekilde dört kelime veya kelime grubuna bölünür. Birinci mısranın 2. cüzü ikinci mısranın başına, ikinci mısranın 2. cüzü üçüncü mısranın başına, üçüncü mısranın 2. cüzü dördüncü mısranın başına getirilir.

Cevap D

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

34. Kayıkcı Kulu Mustafa (17. yüzyıl). Öksüz Dedeli (16. yüzyıl). Kuşgulu (17. yüzyıl) yenipen şairleri ipe-şinde yer alır.

Cevap E

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

37. "Sâkıname", Fuzulî'ye ait bir eserdir. Eserin diğer adı "Heft-Cam" dir. "Sâkıname", Fuzulî'nin alegorik bir dille kaleme aldığı Farsça mesnevisidir. Eserde, rindâne yaşam tarzı ve şarap ekseninde kuşlanın alegorinin içinde tasavvufî imajı meydana getirilmiştir. Eserde şarap sarhoş ediciliği yönüyle aşka benzetilir ve öykü bu sarhoş edici etkinin etrafında şekillenir.

Cevap B

36. A seçeneğinde verilen beyit Türkiye Türkçesine çevrilmiş şöyledir: "Bırak gönüller tek tek sevgilileri ağınaştırın. Öyle ki yanığının bahçesinde baş ağağı birçok sakım söğüt ortaya çıksın." Beyitle geçen "âf/kanak Lekya, " müşgi-bîd" ise Bîd-i Mecnun olarak değerlendirilebilir. Yani birinci mısradaki âf kelimesiyle Lekya, ikinci mısradaki müşgi-bîd ile de Mecnun çağrışımlarla "Lekya ile Mecnun" mazmununa işaret edilmiştir.

Cevap A

YEDİNCİ KİMLİK

36. "Nihân-ı Kaza", 19. yüzyıl divan şairlerinden Ye-nişehrîi Avnî'ye ait bir eserdir. Eserde bulunmayan ancak varlığı bilinen bu eseri şair Nihân-ı "Şihâm-ı Kaza" adlı eserinden eklenerek yazmıştır.

Cevap C

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

39. Hayatı hakkında çok az bilgi bulunan Güşehî, XIII. yüzyılın ikinci yarısı ile XIV. yüzyılın ilk yarısında Kırşehir'de yaşamıştır. *Felekname* ve *Marîkû'l-Tayr* adlı eserlerinde bazı bilgiler bulursa da bunlar açık ve belirgin değildir. 1250 yıllarında doğduğu tahmin edilen şair, *Felekname* ve *Marîkû'l-Tayr* adlı eserlerinde Güşehî mahlasını kullanır. *Marîkû'l-Tayr*'daki, Açı Süleyman gözünü kim göresin Şahidun bir div ü terkîn urasın İly Süleyman şöl kopuzun kılını Bur kim öğrenüm bu kuşlar dilini beyitlerine göre şairin asıl adının Süleyman olduğu anlaşılmaktadır.

Cevap B

40. "Felekname-i Kamanîçe", 17. yüzyıl divan şairlerinden Nâbiye ait bir eserdir. Eser, IV. Mehmed'in Lehistan seferi ile ilgili izlenimlerinin ve Kamanîçe Kalesi'nin alınışının anlatıldığı eserdir.

Cevap E

YEDİNCİ KİMLİK

41. Beyit "Ey sevgili, yâsemîn senin bahçeye geleceğini düşünmüş, o şeyle duvarın üstüne çıkmış yola bakıyor," anlamındadır. Yâsemînin duvar üzerinde görünmesi doğal bir durumdur. Şair bu doğal durumu yâsemînin sevgilinin geldiğini işterek şeyle duvara çıp bakması gibi bir hayalî nedene bağlamakta.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

42. "Kitab-ı Mîlâlet", 15. yüzyıl Bektaşî şairlerinden Kaygusuz Abdal'a ait bir eserdir. "Kitab-ı Mîlâlet"de bir gölde uyaran ve rüyalar gören bir derviş hikâyesi anlatılır. Eserde derviş, Nablus kadınları rüşvet yedikleri için peygamberimiz Hz. Muhammed'e (sav) şikâyet eder, bu da rüyaların müellifin düşüncelerini yansıttığını gösterir.

Cevap E

43. Hoca Dehhanî'ye ait sonradaki beyitte yüz-gül, saç-sünbül, boy-servi, dudak-şeker, göz-cadı mazmunları kullanılmıştır.

Cevap D

44. Ol kadar âsude âlem -sâye-i adinde kim Hâb-gâh eyler gazâle pehlu-yı şîr-i nerî Fâilâtun / Fâilâtun/Fâilâtun/Fâilâtun Yukarıdaki beyitte "pehlî" sözcüğünün ölçüye uyması için "pehlu" biçiminde yarı uzun olan -û- hecesini kısaltarak okunmak gerekir.

Cevap B

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

45. Sorudaki beyit mef'ülü - mef'âtîü - mef'â'ilü - fe'ûlün kalıbıyla yazılmıştır.

Cevap E

46. Ākibet gönlüm esîr ettin o gîsularla sen

Her ne câdûsun ki âteş bağladın mûlarla sen

[illegible]

Fáilátún/Fáilátún/ Fáilátún/ Fáilún

Cevap A

47. Bu eser Latîf'ye (Ö. 1582) aittir.

Cevap C

48, 1950'lerde "Hisar" dergisi etrafında toplanan Mustafa Falik Özansoy, İhan Geçer, Mehmet Çınarlı, Gültekin Samanoğlu, Mustafa Necati Karaer, Yavuz Büleni Bakiler gibi sanatçıların oluşturduğu topluluk "Hisarlılar"dır. Burada özellikleri verilen sanatçı, Gültekin Samanoğlu'dur. Sanatçı şiirlerinde sadetleri arar. "Alacakaranlık ve Uzun Vuran Gölg'e" başlıtan şiirlerindendir.

Cevap E

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

49. Halit Ziya, Nevzat Aslan ile değil; Tevfik Nevzat ile Hizmet gazetesini çıkarmıştır.

Cevap D

50. Garip şübirin önemli özelliklerinden biri de şübir o güne kadar işlenmedik konuları ele almaktadır. İşledikleri konular günlük hayattan, sıradan insanların problemleri, yaşama zevinci ve hayattaki bazı garipliklerdir.

Cevap B

51. Yahya Kemal'in şiir anlayışı çerçevesinde gelişen bu dergi Dergâh'tır.

Cevap C

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

52. Servetifünun edebiyatında eleştiri türünün en önemli yazarı Ahmet Şuayy'tır. Eleştirinin psikolojisi ve sosyolojinin verilerine dayatılarak yapılması gerektiğini inanan Ahmet Şuayy, yazdığı eserlerini "Hayat ve Kitaplar" başlığıyla Servet-i Fünun dergisinde yayımlamıştır. Onun haricinde Halit Ziya Uşaklıgil, Hüseyin Cahit Yalçın, Mehmet Raif'un da eleştiri türüne yazıları vardır.

Cevap E

53. Cenap Şahabettin, müzikaliteyi şiirinde çok önemsemiş ve ses bakımından haceden daha zengin bulduğu aruz veznini bütün şiirlerinde kullanmış, bu ölçünün şiddetli bir savunucusu olmuştur. Şiirin ölçüsünü yazacağı şiire göre belirlemiş, bazen bir şiirde birden fazla aruz kalıbı kullanmış ve bunda basanılı olmuştur.

Cevap A

54. Ahmet Hikmet Müftüoğlu, genel olarak Millî Edebiyat çizgisinde duran bir sanatçıdır.

Cevap A

55. Talip Apaydın'ın "Vatan Dediler" romanı, "Toz Duman İçinde" romanının devamı niteliğindedir. Yazar, romanda Anadolu insanının özverisini, çabasını aynı zamanda yalnızlığını ve çaresizliğini gözler önüne serer.

30

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

56. "Aylıklar", Melih Cevdet Anday'ın kendi adıyla yayınladığı dörd romanında ilkindir. 1965 yılında yayımlanmıştır. Romanda, Osmanlı zamanından kalma bir konakta, gitliktçe üfalımış bir aile ve onların yanında parâzî hayatı yaşayan akillarından oluşan tembel, aylak, işsiz güçsüz bir grup insanın öyküsü anlatılmıştır. Bu allenin zamanla hem maddeci hem de manevî açıdan çöküşü romanın konusudur.

Cevap A

57. "Sokaktaki Adam" Atilla İlhan'ın "Zenciler Birbirine Benzemez" ve "Kurtlar Sofrası" eserleriyle birlikte üçlü romanıdır.

Cevap E

58. İkinci Yeni şairlerinin şiirlerini bu dergilerde yayımladığı görülür.

Cevap D

59. "Eski Seyler", Ebubekir Hazım Tepeyran'a; "Hüzün ve Tebeşür", İzzet Melih'e; "Haristan ve Gülistan", Ahmet Hikmet Müftüoğlu'na; "Müsamematname" ise Emin Nihat'a ait eserlerdir. "Timsali Aşk" Cemil Süleyman'a aittir. Fevri Ali Küllüphanesinin ilk yayınladığı eser Cemil Süleyman'ın "Timsali Aşk" adlı hikâye kitabıdır.

Cevap A

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

60. "Biz Nasıl Şiir İsteyiz, Vatan, Göz Aşinalığı, Fırtına ve Kar" Millî Edebiyatı Döneminde yazılan şiirlerdir. "His-i Müncemî", Ömer Seyfettin'e ait bir şiirdir. Ömer Seyfettin, edebiyat yaşamına, Mehmet-i Harbiye'den şiir yazarak başladı. İlk şiiri, "His-i Müncemî" (Doğuk Duygu) 1900'de Mecmua-i Edebiyye'de yayımlandı. Daha sonra da aynı dergide yayımlanan şiirleri, beğeni kazanarak çok genç yaşta Ömer Seyfettin'in adını duyurdu.

Cevap D

61. "A" ve "C" seçeneğindeki beyitler "âşikâne", "E" seçeneğindeki beyit "şühâne", "D" seçeneğindeki beyit ise "hikemî" gazeli örneğidir. "B" seçeneğindeki beyit ise "indâne" gazelin özelliklerini taşımaktadır.

Cevap B

62. Soruda verilen iki beyitte de husnülail sanatına başvurulmuştur. I. beyitte şair, düğünden bir şeyler umdukları için ölümlerini söyleyerek husnülail sanatına başvurmuştur. II. beyitte de, gülin solması ve sevgilinin gölşüne bağlanarak husnülail sanatına başvurulmuştur.

Cevap E

12

63. Sanatsal nitelik taşıyan, insanın iç dünyasında estetik zevk, heyecan, hayranlık uyandıran ve onları etkileyen metinlere edebî metin denir. Edebi metnin en önemli özelliği yazarın dış dünyaya özgü gerçekleri, kendi duygu, düşünce süzgecinden geçirerek yeniden şekillendirmesidir. Yazar, eserinde "kurmaca bir yapı" oluşturur. Kurmaca gerçek olmayan demektir.

Cevap B

64. Sorudaki metinde yazar, nasıl yazdığına (üslup) değil; ne yazdığına (içerik/konu) önem vermiş, üslup kaygısına düşmemiştir.

Cevap A

65. Aktif öğrenmede öğrenci kendi öğrenme sürecinden sorumludur ve bu süreçle söz sahibidir. Aktif öğrenmede birey öğrenme becerisi kazanır. Öğrenci aktif öğrenmeye neyi, nasıl en iyi şekilde öğrenebileceğini öğrenir. Aktif öğrenmenin başlıca niteliği vardır. Bunlar:

1. Güven: Öğrenciler aktif öğrenme ortamında sorumluluk sahibi oldukları için kendilerini güvende ve huzurlu hissederler.
2. Enerji: Öğrenciler aktif öğrenme sürecinde sürekli bir şeylerle meşguldürler ve vakitlerini boşa harcamazlar.
3. Öz derinlik: Öğrenciler öğrenme süreci boyunca kendi kendilerinden sorumludur.
4. Gruba ait olma: Aktif öğrenmede öğrenen ve öğrenciler büyük bir grup hâlinde dir.
5. Duyarlı olma: Öğrenciler diğer öğrencilerin de neyi yaptığını bilir.

Cevap A

12

ÖABT - TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

66. Eleştirel düşünen bir öğrenci olumlu ya da olumsuz, doğru ya da yanlış gibi iki durumdan yola çıkarak kendi düşünce süzgecinden de geçerek karar verir. Kararlarını verirken de bir kanıt kullanma ya da referansa dayanma önemli bir eleştirel düşünme özelliğidir. Bununla birlikte eleştirel düşünmede olumlu ya da olumsuz, doğru ya da yanlış gibi iki durum önemlidir. Sebep-sonuç ve farklı bakış açıları da en az iki durum hâlinde düşünme ya da karar verme vardır. Eleştirel düşümenin en önemli özelliklerinden biri de sorgulamalardır. Esneklik ve orijinallik ise yeniliklere açık olma ya da yenilikleri ortaya çıkarmaya ilgili olduğunda bunlarda yaratıcı düşünme vardır.

Cevap E

67. Bugünün eğitim anlayışı, tek kaynaklı değil çok yönlü ve çok kaynaklı bir anlayıştır. Yapılan açıklamada eğitimde çok yönlülüğü anlaşılmaktadır. Bu düşüncede, tek doğru cevaplı, tek yönlü ve tek bakışlı öğrenmeye yer yoktur. Yapılandırmacılık anlayışında da çok yönlü bir bakış açısı ve bir sorunun birden fazla cevabı olabileceği düşüncesi hakimdir. Bu açıklamaya yapılandırmacı yaklaşıma örnektir.

Cevap A

68. Öğrenci ürün dosyalarının içerisinde; araştırmalar, fotoğraflar, ses kayıtları, grup ödevleri ve projeler, öğrenim anekdotları, okuma gelişim dosyaları, öğrencilerin mektupları, öğrenim kontrol listeleri, öğrencilerin zorlandıkları ve takdir yapmak istedikleri ödevler, özel ödevlerin içinden seçtikleri örnekler, değerlendirme kâğıtları ve kitap okuma listeleri yer almaktadır. Öğrenci çalıştığı kitabının bu dosyada bulunmasına gerek yoktur.

Cevap E

13

TÜRKİYE GENELİ DENEME SINAVI - 4 ÇÖZÜMLERİ

69. Sanatsal metinlerde dil öznel ve içerik. Bu metinlerde yazar, neyi anlatıyordun çok nasıl anlatıyordun önem verir. Yani sanatsal metinlerde üslup kaygısı ön plandadır. Sanatsal metinlerde kullanılan kelime, cümle ve mizahların önemli bir bölümü günlük dildeki anlamlarından (tikârgerçek) sıyrılarak yeni anlam değeri kazanır.

Cevap C

70. Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Öğretim Programı'na göre sözlü iletişim öğrenme alanını ölçmek için kontrol listesi, gözlem formu, derinciyeleme (ilker) ölçeği, derinciye puanlama anahtarı vb. ölçme yöntemleri kullanılır. Yazılı sınavlar ise özellikle okuma becerisini ölçmek için kullanılmaktadır.

Cevap B

71. Seçeneklerde verilen sanatçılarından Sinan Paşa, sanatkarane (süs) nesrin ilk temsilcisidir ve 15. asırda yaşamıştır. 17. asır sanatçıları Veyis ve Nergis de sanatkarane nesir temsilcisidir. Aşk-ı Paşazade ve Kâtip Çelebi ise eserlerini sade bir dile kaleme almışlardır. Sait Bey, Seydi Ali Reis, Kuli Mesut, Mercimek Ahmed ve Eviyya Çelebi de sade nesrin diğer temsilcisidir.

Cevap B

13

72. Nesneler, olaylar, olgular pek çok ögeden oluşabilir. Bu ögeler arasında etkileşim vardır. Bütün hakkında bilgi sahibi olmak için, bütünü ögelerine ayırır, aralarındaki ilişkiyi inceleriz. Bu şekilde bütün hakkında bilgi sahibi olabiliriz. Analiz basamağı, bir bilgi bütününe ögelere, ilişkilere ve örgütlenmeye ögelerine göre ayrıştırılabilir. İlgileri bulabilme, ayırtabilme, bütünü parçalarını karşılaştırabilme, sınıflandırabilme, ana hatlarını gösterebilme, bir sistemin ya da iletişim biçiminin hangi ilkelere göre kurulduğunu ve işlediğini ortaya koyabilme gücüyle ilgili davranışsal yeterlikleri içerir. Sorumuzda da bir bütün olan Türk edebiyatının dönemlere ayrılması söz konusudur.

Cevap C

74. Tefvîk Fikret'in dönemin dil anlayışını incelediği "Lisan-ı Şiir", Cenap Şahabettin'in "Felsefe-i Evzan" adlı eserleri edebî tenkit türündedir. Bu dönemde gezi türündeki önemli eserlerden biri Ahmet İhsan Tokgözü'nün "Avrupa'da Ne Gördüm" adlı eseridir. Hatıra türünün en verimli sanatçısı şüphesiz Halit Ziya Uşaklıgil'dir. Sanatçı, "Kırk Yıl" adını verdiği eserinde ömrünün kırk yılını kapsayan dönemde yaşadığı siyasi ve edebî hatıralarını anlatmıştır. Bir diğer eseri olan "Saray ve Ötesinde" saraydaki görevi sırasında tanık olduğu olayları anlatır. Genç sayılacak bir yaşta ölümü, Türk edebiyatının ciddi kayıpları arasında bulunan Ahmed Şuayb'ın tanınmış bir kısım Fransız ve Alman tarihçileri ile Fransız realizminin en mühim münekkit ve edipleri hakkında ciddi etütleri olmuştur. Bunları önce, Tefvîk Fikret'in teşvik ve ısrarı ile Servet-i Fünun'da, Hayat ve Kitaplar başlığı altında neşreden Ahmed Şuayb, aynı yazıları, 1913'te, yine Hayat ve Kitaplar isimli bir kitapta toplamıştır. Bu kitaptaki Taine ve Asan ile Gustave Flaubert başlıklı etütler, edebiyatımızda Fransız yazarları ve mensup oldukları edebî mektepler hakkında yapılan araştırmaların ilk başarılı örneklerindendir. Bu kitaptaki makalelerin Tefvîk Fikret'in teşvik ve ısrarıyla, Servet-i Fünun'da neşir olunması gerek Fikret, gerek Ahmed Şuayb için kıymetli birer nottur.

Cevap E

75. Metin içi anlamlandırma, metinde kullanılan kelimelerin, cümlelerin anlamının kavranması, yorumlanması ile yapılır. Metin dışı anlamlandırma, metin ile gündelik hayat arasında karşılaştırma yapılmasıdır. Karşılaştırmalı edebiyat çalışması, iki farklı millete ait eserlerin arasında yapılır. Türkler arası karşılaştırma aynı temayı işleyen farklı türlerdeki metinler arasında yapılır. Methier arası çalışmada ise aynı temayı işleyen farklı dönemlerdeki eserler kullanılır. Metinler arası çalışma, iki ya da daha çok metni anlam kurmak için işe koşmak- tır. Bir diğer ifade ile okuma esnasında geçmiş ve gelecekle bağlantı kurmaktır.

Cevap C

73. Mânî çeşitleri düz mânî (A seçeneği), kesik mânî (B seçeneği), yedekli (artık) mânî (C seçeneği), ayaklı mânî (D seçeneği) ve deyiş (dedim - dedi) (E seçeneği) olmak üzere beş tanedir. Sorumuzun cevabı B seçeneğidir. İlk dizesinin hece sayısı yediden az ve kafiyesi genelde cinaslı olan bu tür mânîlere kesik mânî adı verilmektedir. Eğer ilk dize yedi hece olursa da ayaklı mânî olarak isimlendirilir.

Cevap B

